

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Veřejné listiny

JUDr. Klára Drličková, Ph.D

Veřejná listina

- Národní právo
- Mezinárodní právo
- Právo EU
- Vlastní definice
- Omezení pouze na určité veřejné listiny

Specifické postavení veřejných listin

- Specifické vlastnosti a účinky
- Listina nadané veřejnou vírou v pravost a správnost listiny
- Důkazní síla

Veřejná listina v českém právu

- **Není obecná definice**
- **§134 OSŘ**
 - *Listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními předpisy prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.*
- **§53 odst. 3 SŘ**
 - *Listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány nebo orgány územních samosprávných celků v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, potvrzují i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.*

Původ veřejné listiny

- Státní orgány
 - Orgány moci zákonodárné, výkonné i soudní
 - OSŘ i SŘ
- Orgány územní samosprávy
 - Jen SŘ
 - Absolutně veřejné x relativně veřejné listiny
- Veřejné listiny v širším slova smyslu
 - Listiny vydané orgánem moci veřejné (např. Advokátní komora - podle zákona o advokacii vykonává veřejnou správu na úseku advokacie)
 - Užší skupina - OSŘ a SŘ - účinky tam vymezené

Další požadavky

- Nejedná se o jakoukoli listinu vydanou v rámci činnosti státních orgánů
- Materiální a formální požadavky
 - Nařízení nebo prohlášení orgánu
 - Razítko a podpis (autenticita)
 - Musí být patrné, že jde o listinu vydanou určitým orgánem
- Orgán musel jednat v mezích své pravomoci

Listiny za veřejné prohlášené

- Zvláštní zákon
- Např. občanský průkaz, cestovní doklad, vysokoškolský diplom, notářský zápis, exekutorský zápis, matriční doklady, ...
- Prohlášení nemusí být výslovné (rozhodčí nález, doručenka)

Kopie a ověřená kopie veřejné listiny

- Veřejnou vírou je nadán pouze originál
- Ověřovací doložka - prohlášení státní orgánu a shodě kopie s listinou => veřejná listina se stane součástí kopie v podobě doložky

Účinky veřejné listiny

- Vyvratitelná domněnka pravosti a správnosti
- Pravost - listina skutečně pochází od svého vystavitele
- Správnost - obsah

Použití veřejné listiny v jiném státě

- Účinky veřejné listiny platí bez dalšího pouze na území státu, kde byly vydány
- Je právem každého státu, aby se ověřil, zda byla listina skutečně vydána orgánem cizího státu
- Postupy
 - Superlegalizace
 - Apostilace podle Haagské úmluvy
 - Evropská úmluva
 - Dvoustranné smlouvy

Superlegalizace

- Cizí listiny v ČR (§52 ZMPS)
 - Vyšší ověření MZV ve státě, který listinu vydal (zastupitelský úřad může ověřit razítko či podpis pouze jednoho orgánu, zpravidla MZV; pokud MZV nedisponuje podpisovými vzory všech tuzemských orgánů, může předcházet řada dalších ověření)
 - Superlegalizace zastupitelským orgánem v ČR
- České listiny v cizině
 - Orgán státní správy nadřízený orgánu, který listinu vydal
 - MZV ČR (referát legalizace konzulárního odboru)
 - Zastupitelský úřad příslušné země

Haagská úmluva o apostile

- Jediný formální úkon = ověřovací doložky (apostila)
- Reciprocita
- Veřejná listina (článek 1 úmluvy)
 - Soudní orgány (v nejširším slova smyslu)
 - Správní úřady
 - Notářské listiny
 - Úřední potvrzení soukromých listin
 - Nevztahuje se na listiny vydané diplomatickými či konzulárními zástupci

Haagská úmluva o apostile

- Apostilní doložka
 - Oprávněný orgán (volba státu; v ČR MS pro listiny vydané justičními orgány včetně notářů, MZV)
 - Předepsaná forma (čtverec, min. 9 cm, francouzský název *Apostille (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)*, přímo na listině nebo v příloze)
 - Obsah
 - Úřady pověřené vydáváním doložek vedou rejstřík

Evropská úmluva

- Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky
- Listiny vdané diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky smluvního státu, která mají být předloženy na území jiného smluvního státu nebo diplomatickým zástupcům či konzulárním úředníkům jiného smluvního státu
- Všechny dokumenty
- Zrušení ověřování

Dvoustranné smlouvy

- Pouze v občanských a obchodních věcech (ne správních)
- Zrušení ověření
- Není definice veřejné listiny - záleží na právu státu, kde byla listina vydána

Vykonatelnost veřejných listin

- Specifická vlastnost veřejné listiny, která umožňuje přímé vynucení listinou uložené povinnosti
- Soudní rozhodnutí („nejvyšší veřejná listina“) x veřejné listiny
- §274 OSŘ - hovoří kromě soudních rozhodnutí o řadě dalších listiny (notářský či exekutorský zápis, vykonatelná rozhodnutí orgánů veřejné správy, vykonatelné smíry, ...)

Vykonatelná veřejná listina

- Formální požadavky
 - Vyplývají z jednotlivých zákonů
- Materiální požadavky
 - Práva a povinnosti určené jasným a nepochybným způsobem
 - Identifikace oprávněného a povinného
 - Vymezení práv a povinností, jejich obsahu a rozsahu
 - Další náležitosti vyplývající ze zvláštních předpisů

Vykonatelnost cizích veřejných listin

- ZMPS
- Mezinárodní smlouvy
- Předpisy práva EU (nařízení Brusel I, nařízení Brusel IIbis, nařízení o EET)
- Dopadá v zásadě pouze na listiny práva občanského, obchodního, rodinného či pracovního (ne správního)

Nařízení Brusel I - článek 57

- Veřejná listina vydaná v členském státě, která má být použita v jiném členském státě
- Není autonomní definice veřejné listiny -> národní právo
- Požadavky
 - Listina ve věcech občanských a obchodních
 - Vystavena nebo registrována oprávněným orgánem členského státu po datu účinnosti nařízení
 - Splňovat podmínky kladené na veřejnou listinu ve státě původu a musí být vykonatelná

Nařízení Brusel I - článek 57

- Strana, která žádá o prohlášení vykonatelnosti veřejné listiny předloží:
 - Vyhotovení listiny splňující podmínky pro uznání jeho pravosti (článek 57/4 + článek 53)
 - Osvědčení na formuláři v příloze VI (na žádost strany vydá orgán státu, kde byla listina vydána) - pravost, obsah, vykonatelnost
 - Není vyžadováno žádné ověření (článek 57/4 + článek 56)

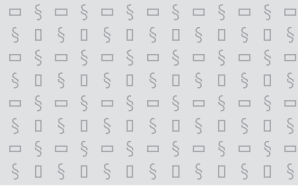
Nařízení Brusel I - článek 57

- Právní moc listiny není rozhodující
- Rozhodující je vykonatelnost a původ (listina vypracovaná v členském státě = sepsána příslušným orgánem při výkonu jeho veřejné funkce a tímto nadána veřejnou vírou - C-260/97 Unibank)
- Rozdíl oproti zacházení se soudním rozhodnutím
 - Nelze vést zvláštní řízení o uznání
 - Proti prohlášení vykonatelnosti lze namítat pouze rozpor s veřejným pořádkem

Nařízení o EET

- Úřední listina = dokument, který byl formálně vyhotoven nebo registrován jako úřední listina a jehož ověření souvisí s podpisem a obsahem listiny a provedl je orgán veřejné moci či jiný orgán zmocněný pro tento účel členským státem původu (článek 4 odst. 3)
- Stejně chápání jako v nařízení Brusel I

Nařízení o EET

- Vykonatelnost úřední listiny
 - Veřejná listina o nesporném nároku
 - Vykonatelná ve státě původu
 - Potvrzení jako EET na žádost oprávněné osoby
 - Nevyžaduje se dodržení minimálních norem